

TALLINA

Kaido Loor
Partneris

kaido.loor@sorainen.ee

Pärnu mnt. 15
10141 Tallina, Igaunija
tel +372 640 0900
fakss +372 640 0901
e-pasts sorainen@sorainen.ee

RĪGA

Jānis Tukačs
Partneris

janis.tukacs@sorainen.lv

Kr. Valdemāra iela 21
LV-1010 Rīga, Latvija
tel +371 6 736 5000
fakss +371 6 736 5001
e-pasts sorainen@sorainen.lv

VIĻŅA

Kestutis Adamonis
Partneris

kestutis.adamonis@sorainen.lt

Jogailos g. 4
LT-1116 Viļņa, Lietuva
tel +370 5 268 5040
fakss +370 5 268 5041
e-pasts sorainen@sorainen.lt

MINSKA

Kiryl Apanasevich
Partneris

kiryl.apanasevich@sorainen.com

Pobediteley Ave. 23/3
220004 Minska, Baltkrievija
tel +375 17 306 2102
fakss +375 17 306 2079
e-pasts sorainen@sorainen.com

PAREDZĒTS ATVIEGLOT AKCĪZES NODOKĻA MARKU PIESTIPRINĀŠANAS KĀRTĪBU

2009. gada 15. janvārī Valsts sekretāru sanāsmē tika izsludināts Ministru kabineta noteikumu „Kārtība, kādā alkoholiskos dzērienus un tabakas izstrādājumus marķē ar akcīzes nodokļa markām” projekts.

Tas paredz:

- 1) atvieglot nosacījumus akcīzes nodokļa marku piestiprināšanai alkoholiskajiem un tabakas izstrādājumiem;
- 2) paplašināt to komersantu loku, kuri ir tiesīgi saņemt akcīzes nodokļa markas, iekļaujot tajā arī apstiprinātu tirgotāju un neapstiprinātu tirgotāju;
- 3) vairs nebūs atsevišķi jāsaskaņo ar VID akcīzes nodokļa marku piestiprināšanas vieta alkoholiskajiem dzērieniem un tabakas izstrādājumiem, gadījumos, kad akcīzes nodokļa marku nav iespējams piestiprināt noteiktajās vietās uz iepakojuma;
- 4) nodot VID bojātās akcīzes nodokļa markas, komersantam papildus būs jāiesniedz tikai speciāli izstrādātu iesniegumu, nevis PPR un pieņemšanas-nodošanas aktu kā līdz šim;
- 5) samazināt komersantu iesniedzamās informācijas apjomu. Tā, līdzšinējo 3 pārskatu vietā būs jāiesniedz tikai 2 pārskati:
  - a. pārskats par akcīzes nodokļa marku apriti alkoholisko dzērienu marķēšanai; un
  - b. kopējs pārskats par akcīzes nodokļa marku apriti cigarešu marķēšanai un pārējiem tabakas izstrādājumiem.

Paredzēts, ka jaunie noteikumi varētu stāties spēkā jau ar 2009. gada 1. februāri, taču projektu vēl ir jāapstiprina MK.

JAUNĀKĀ TIESU PRAKSE NODOKĻU LIETĀS

Publicētas Senāta Administratīvo lietu departamenta 2008. gada novembra nolēmumu atziņas. Vēršam Jūsu uzmanību uz, pēc mūsu domām, svarīgākajām no tām:

1. Kā pārsūdzēt lēmumu, ja VID neinformē par nodokļu pārmaksas novirzīšanu citiem nodokļiem? Lieta: SKA-837/2008

Nodokļu maksātāja neinformēšana par nodokļa pārmaksas novirzīšanu nodokļu parāda segšanai ir procesuāla darbība un nav atsevišķi pārsūdzama administratīvajā tiesā kā faktiskā rīcība. Šāda procesuāla darbība (nepaziņošana) ir pārbaudāma kopā ar gala lēmumu par pārmaksu.

2. Vai VID var bez pamatojuma piemērot t.s. 'kataloga' cenu a/m importam? Kādiem kritērijiem jāatbilst VID pieņemtā lēmuma pamatojumam? Lieta: SKA-494/2008

VID nevarēja bez pamatojuma piemērot t.s. 'kataloga' cenu a/m importam, nevis darījuma cenu, jo VID lēmumā nebija skaidrs pamatojums:

- 1) kāpēc VID nepiemēro darījuma vērtību un
- 2) kādus konkrēti dokumentus nodokļu maksātājam vēl papildus VID pieprasa iesniegt.

VID pieprasījums ir jāizsaka skaidri – tā, lai nodokļu maksātājs varētu saprast, kādi papildus dokumenti tiek prasīti. Šāda prasība attiecas ne tikai uz pieprasījumu sniegt papildus dokumentus, bet arī uz jebkādu VID pieņemtu lēmumu attiecībā uz nodokļu maksātāju. Jebkādam VID lēmumam attiecībā uz nodokļu maksātāju ir jāatbilst 2 kritērijiem:

- 1) vai saprātīga persona no attiecīgā VID pamatojuma varēja saprast, kāpēc attiecībā uz viņu izdots konkrēta satura lēmums (akts);
- 2) vai tiesa var secināt, ka VID pamatojums attaisno adresātam uzlikto pienākumu.

3. Vai tiesa var noteikt muitas maksājumu apmēru?

Vai VID, nosakot pēcmuitošanas pārbaudē Kombinētās nomenklatūras kodu, kā obligāts kontroles pasākums ir preces parauga analīzes?

Lieta: SKA-536/2008

Prettiesisku muitas iestādes lēmumu tiesa var tikai atcelt, taču nevar ne pati noteikt muitas maksājumu apmēru, ne uzdot pārrēķināt muitas maksājumus. Konstatējot pārsūdzētā muitas iestādes lēmuma prettiesiskumu, tiesa nevar uzdot VID lemt to pašu jautājumu un pieņemt lēmumu, kura saturu tiesa noteikusi spriedumā. Šādu muitas lēmumu tiesa var tikai atcelt.

Ja muitas iestāde var noteikt preces izcelsmi un noteikt tai attiecīgu Kombinētās nomenklatūras kodu saskaņā ar dokumentiem, tad tai nav pamata papildus taisīt analīzes, kaut arī nodokļu maksātājs šīs analīzes ir pieprasījis. VID ir tiesības izvēlēties kontroles pasākumus koda noteikšanai.

4. Kā pārsūdzam lēmums par nodokļu bezstrīdus piedziņu?

Lieta: SKA-340/2008

Lēmums par nodokļu bezstrīdus piedziņu ir t.s. 'izpildrīkojums'. Tas nozīmē, ka tas pārsūdzams sūdzības (Administratīvā procesa likuma 363. panta) kārtībā – no sākuma 7 dienu laikā – VID, pēc tam - vienā tiesu instancē, kuras nolēmums ir galīgs. Likuma „Par nodokļiem un nodevām” 371.p. 1.d. kaut arī formāli prasa vispārējo strīdu izšķiršanas kārtību, pēc likuma mērķa par pēc iespējas efektīvu procesu tomēr piemērojama minētā 'sūdzības' kārtība.

5. Vai tiesas secinājumus PVN lietā var attiecināt uz uzņēmumu ienākuma nodokļa (UIN) atskaitīšanu?

Pierādījumu izvērtējums priekšnodokļa atskaitīšanas lietā attiecināms arī uz UIN aprēķināšanu. Tomēr, vērtējot izdevumu atskaitīšanas UIN vajadzībām aizliegumu, papildus jāvērtē arī vai pierādījumi apliecina, ka izdevumi saistīti ar saimniecisko darbību.

Lai persona varētu atskaitīt priekšnodokli, jāpierāda, ka preces reāli saņemtas tieši no tās personas, kura izrakstījusi PVN rēķinu. (Sorainen piezīme – šī apgalvojuma attiecināmību uz visiem iespējamiem gadījumiem būtu jāvērtē kritiski).

Ja ar lietā esošajiem pierādījumiem tiek konstatēts, ka darījums nav noticis, tad šo darījumu it kā apliecinošo pavadzīmi (PPR) nevar uzskatīt par attaisnojuma dokumentu, uz kura pamata būtu pieļaujams izdarīt ierakstus grāmatvedības uzskaitē.

Precīzāku informāciju par šiem grozījumiem nodokļu tiesību aktos varat uzzināt pie Sorainen nodokļu juristiem:

Jānis Taukačs, partneris un nodokļu prakses vadītājs (janis.taukacs@sorainen.lv),

Ūve Zosārs, vecākais jurists (uve.zosars@sorainen.lv),

Edgars Koškins, vecākais jurists (edgars.koskins@sorainen.lv),

Alisa Šurko, juriste (alisa.surko@sorainen.lv).